

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Departament Gospodarki Odpadami

DGO-OK.053.4.2023.AAG
2561065.9832614.7910620
Warszawa, 11-04-2023

Szanowny Panie,

odpowiadając na petycję z dnia 21 marca 2023 r. dotyczącą wprowadzenia zmian w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach¹, przekazuję w załączeniu kopię tej ustawy. Poniżej przedstawię szczegółowe wyjaśnienia kwestii poruszonych w piśmie.

Dokonana w 2011 r. nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach spowodowała, że to gminy stały się właścicielem odpadów komunalnych. Wcześniej obowiązujące w tym zakresie przepisy, które zobowiązywały właścicieli nieruchomości do posiadania umów na odbiór odpadów, były związane z zaniżaniem ilości odbieranych odpadów. Opłata zgodna z umową była niewysoka, a odpady często porzucane były w miejscach do tego nieprzeznaczonych, tworząc dzikie wysypiska lub bywały spalane w piecach domowych. Od czasu ww. nowelizacji, dane dotyczące odpadów komunalnych wskazują na znaczną poprawę sytuacji w tym obszarze i obserwuje się polepszenie sytuacji dotyczącej tzw. „dzikich wysypisk”. **Powiązanie opłaty z ilością lub objętością wytwarzanych odpadów rodzi uzasadnione obawy o nielegalne porzucanie części odpadów w celu uniknięcia opłaty – tak jak było poprzednio.**

Wszystkie koszty, które gmina ponosi w związku z prowadzaniem ww. systemu powinny być pokrywane z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które każdy właściciel nieruchomości w danej gminie jest obowiązany uiścić. W związku z tym wysokość opłaty, którą ponoszą mieszkańcy gmin, jest wypadkową kosztów ponoszonych przez gminy. Co ważne: **środki z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie mogą być wykorzystane na cele niezwiązane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi².**

Należy zauważyć, że z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi **gmina pokrywa wszystkie koszty funkcjonowania całego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi**, w szczególności:

- 1) odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- 2) tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK);
- 3) obsługi administracyjnej tego systemu;
- 4) edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 2519

² Art. 6r ust. 1aa ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

Poniżej wyjaśnię kwestię obliczania opłaty, jeżeli gmina (lub związek międzygminny) podjęła decyzję o wyborze metody „od wody”:

1. Opłata stanowi iloczyn: ilości zużytej wody z danej nieruchomości oraz stawki opłaty. Nie jest prawdą, że uiszcza Pan opłatę za tą samą objętość odpadów jak objętość zużytej wody.

2. Stawkę opłaty i sposób ustalania zużytej wody³ określa gmina, ale - stawka opłaty nie może wynosić więcej niż 0,7% przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego⁴ na 1 osobę ogółem za m³ zużytej wody

3. Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi ustalana na podstawie metody „od wody”, nie może wynosić więcej niż 7,8% przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę ogółem za gospodarstwo domowe.

Dodatkowo wyjaśniam kwestię deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Jeżeli Pan nie złoży takiej deklaracji albo będą uzasadnione wątpliwości, co do danych zawartych w deklaracji - wtedy wójt, burmistrz lub prezydent miasta określi, w drodze decyzji, wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, biorąc pod uwagę dostępne dane właściwe dla wybranej przez radę gminy metody, a w przypadku ich braku - uzasadnione szacunki⁵. Jeżeli zostanie wydana decyzja określająca wysokość opłaty, którą zainteresowana strona chce zakwestionować i ma do tego podstawy, należy to uczynić. Każda decyzja powinna zawierać pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania⁶. Czyli w przypadku, kiedy Pana deklaracja będzie wzbudzała wątpliwości, zostanie wystawiona decyzja wskazująca wysokość opłaty i od tej decyzji będzie Pan mógł się odwołać.

Dodatkowo informuję, że kompetencje kontrolne w zakresie uchwał dotyczących odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych posiada wojewoda, sąd administracyjny lub ewentualnie regionalna izba obrachunkowa (w przypadku, gdy sprawy dotyczą kwestii finansowych)⁷, do tych organów należy zwrócić się w celu ewentualnej zmiany uchwał danej gminy lub zbadania zasadności wyliczeń dotyczących opłaty.

W przypadku jeżeli działania gminy lub związku międzygminnego noszą znamiona przestępstwa należy zgłosić taki fakt do odpowiednich służb.

Z wyrazami szacunku

Do wiadomości: Biuro Kontroli i Audytu, w miejsu

³ Art. 6j ust. 3e ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku gminach

⁴ Wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego jest ogłaszana przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, obecnie w tym zakresie obowiązuje Obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 28 marca 2023 r. w sprawie przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę ogółem w 2022 r., zgodnie z którym przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę ogółem w 2022 r. wyniósł 2249,79 zł.

⁵ Art. 6o ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku gminach

⁶ Art. 107 § 1 ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego tekst jednolity z dnia 16 marca 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 735)

⁷ Art. 86 i art. 101 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713).

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r. informuję, iż:

- 1) Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Minister Klimatu i Środowiska z siedzibą w Warszawie ul. Wawelska 52/54, 00-922.
- 2) Kontakt z Inspektorem Ochrony Danych jest możliwy jest pod adresem email inspektor.ochrony.danych@klimat.gov.pl
- 3) Będziemy przetwarzać Pani/Pana dane osobowe w celu udzielenia odpowiedzi na przesłane zapytanie⁸.
- 4) Pana/Pani dane osobowe będziemy przechowywać przez okres 50 lat.
- 5) Posiada Pani/Pan prawo do:
 - a) żądania od administratora dostępu do danych osobowych,
 - b) sprostowania danych osobowych,
 - c) usunięcia lub ograniczenia przetwarzania danych osobowych,
 - d) wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania danych osobowych.
- 6) Ma Pan/Pani prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego, jeśli uzna Pani/Pan, że przetwarzanie Pani/Pana danych osobowych narusza przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r.
- 7) Podanie danych osobowych jest dobrowolne ale niepodanie danych w zakresie wymaganym przez administratora może skutkować brakiem skutecznego doręczenia odpowiedzi.

⁸ Na podstawie art. 6 ust. 1 lit. e ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r.